

LAUKSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES

Izvērtējot Latvijas lauksaimniecības potenciālu, ir apzināts, ka tā *nav saistāma tikai ar iekšējo tirgu*. Tas nozīmētu tikai daļēju Latvijas lauksaimniecības potenciālo iespēju, strādājošo un zemes resursu izmantošanu un ražošanas ierobežošanu, kas kļūtu par šķērslī lauksaimniecībā nodarbināto dzīves līmeņa paaugstināšanai. Tā būtu nozares stagnācija. Līdz ar to šī nozare nespētu pilnveidot lauku vidi un pildīt sociālās funkcijas.

Valsts lauksaimniecības politikas galvenais mērķis ir izveidot lauksaimniecību par nozari, kas spētu integrēties vienotajā Eiropas koptirgū un ražotu pasaules tirgus prasībām atbilstošu preču produkciju, konkurējot ar citu valstu ražojumiem kvalitātes un ražošanas izmaksu jomā.

Šī mērķa sasniegšana ir iespējama, sistemātiski un vienlaicīgi strādājot vairākos virzienos:

- 1. Ražošanas tehnoloģiskā modernizācija;*
- 2. Kvalitātes vadīšana visā ražošanas un realizācijas procesā;*
- 3. Produkcijas tirgus veicināšana un attīstība.*

Lai integrētu lauksaimniecību kopējā lauku vidē, nepieciešama Zemkopības, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Ekonomikas, Labklājības un Satiksmes ministriju sadarbība.

Metodes un instrumenti mērķa sasniegšanai

Lai realizētu valsts lauksaimniecības politiku, nepieciešams iedarboties uz lauksaimniecību visos tās komponentos un posmos: zinātnē, izglītībā, ražošanā, pārstrādē un realizācijā - izmantojot tālāk aprakstītās metodes.

1. Likumdošana. Lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanai jāizstrādā šādi likumprojekti:

- “Par saimniecisko pašpārvaldi”;
- Zemes nomas likums;
- “Par veterinārmedicīnu”;
- Augu aizsardzības likums.

2. Izglītība visos posmos:

- turpināt *profesionālās izglītības reformu*, nodrošinot tās kvalitāti atbilstoši mērķim;
- izveidot *labas prakses atbalsta zemnieku saimniecību tīklu*;

– atbalstīt lauksaimniecības ražotāju un pārstrādātāju nepārtrauktu tālākizglītību;

– panākt augstākās izglītības līmeņa atbilstību starptautiskajām prasībām.

3. Lauksaimniecības **zinātnes, izglītības** un prakses integrācija, kuras uzdevums ir dot ekonomiski izdevīgākos preču produkcijas ražošanas, pārstrādes un realizācijas risinājumus, šajā nolūkā izvērtējot un adaptējot labākās pašmāju un ārvalstu tehnoloģijas.

4. Valsts atbalsta sistēmas attīstība lauksaimniecībā, galvenokārt to izmantojot konkurētspējīgu saimniecību attīstības priekšnoteikumu radīšanai, kā arī lauksaimniecības pārstrādes rūpniecībā - eksportspējīgas produkcijas ražošanai. **Subsīdijas** izmantojamas konkrētu programmu realizācijai un noteiktu mērķu sasniegšanai. Subsīdiu sistēmai jābūt ilglaicīgai, dodot iespēju pieņemt saimnieciski pamatotus darbības lēmumus. **Investīcijas** lauksaimniecībā novirzāmas ražošanas infrastruktūras attīstīšanai.

5. Kredītpolitika. Lauksaimniecība raksturojas ar lēnu kapitāla un apgrozības līdzekļu apriti, tādēļ tā jānodrošina ar labvēlīgākiem kreditēšanas nosacījumiem nekā citas tautsaimniecības nozares. **Īstermiņa kredītpolitikai** jāsekmē lauksaimniecības tirgus funkcionēšana. **Ilgtermiņa kredītpolitikā** atbalstāma pieejamība kredītresursiem, izmantojot garantiju fondus un kredītu cenu samazināšanu. Atbalstāma krājaizdevumu sabiedrību veidošanās.

6. Nodokļu politika. Tai jābūt stabilai un ilglaicīgai. Nodokļu izmaiņu rezultātā nedrīkst pasliktināties lauksaimniecības nozaru finansiālais stāvoklis. Nodokļu politika attiecas uz ikvienu ražotāju, neatkarīgi no tā ražošanas apjomiem.

7. Kvalitātes vadības sistēma. Pakāpeniski jāpārņem Eiropas Savienības un pasaules tirgus lauksaimniecības produktu kvalitātes un nekaitīguma prasības. Jānodrošina valsts uzraudzība pār lauksaimniecības produktu kvalitātes prasību ievērošanu to ražošanas vietās, pirmapstrādē, glabāšanā, transportā. Jāveicina uzņēmumu paškontroles attīstīšana.

8. Profesionālās izglītības jomā paredzēt:

- augstākās profesionālās izglītības nepieciešamību lauksaimniecības produktu kvalitātes jomā;
- izglītību kvalitātes vadīšanas pamatprincipos;
- zemnieku apmācību savu ražojumu kvalitātes vadīšanā un tās pašnovērtēšanā.

9. Izvirzītā mērķa sasniegšanai lauksaimniecībā nepieciešama precīza uzskaitē un savlaicīga informācija par lauksaimniecībā un tirgū notiekošajiem procesiem.

10. Tirgus politika:

– **iekšējā tirgus** stabilitātei *nepieciešams sakārtot likumdošanu* atbilstoši starptautiski pieņemtajām normām, veicinot konkurenci starp preču produkcijas ražotājiem;

– **ārējā tirgus** veicināšanai pielietojams un attīstāms pasākumu komplekss, kas vērsts uz *pieejas atvieglošanu eksporttirgiem* un lauksaimniecības produkcijas realizācijai nepieciešamo kvalitatīvo rādītāju un kvantitatīvo apjomu sasniegšanu.

11. Struktūrpolitika:

– lauksaimniecības *zemju racionāla izmantošana* un efektīva apsaimniekošana, atbalstot platību konsolidāciju, augsnes auglības uzlabošanu, lauksaimniecībai neizdevīgu platību apmežošanu;

– *ražotāju kooperēšanās* veicināšana;

– efektīvu *saimniecību veidošanās* atbalstīšana;

– *nozares pārvaldes struktūras* veidošana atbilstoši ES prasībām;

– *vides aizsardzības* prasību izstrādāšana un to ievērošana;

– *profesionāli izglītotas jaunatnes ieinteresēšana lauksaimniecībā* ar atsevišķām valsts atbalsta programmām;

– *nozaru un teritoriālās saimnieciskās pašpārvaldes* veidojumu sekmēšana.

12. Resursu ekonomija. *Veicināt resursu racionālu izmantošanu, sekmējot katram reģionam ekonomiski izdevīgāko nozaru un sējumu platību struktūras izvēli, ievērojot augšņu un dabas apstākļus.*

13. Latvijas **zivsaimniecība** - vienotā pārtikas ražošanas kompleksa daļa. Tās attīstības politika ir veidojama, tuvinot to Eiropas Savienības zivsaimniecības jaunās politikas nostādņēm. Zivsaimniecības attīstības politikas galvenie pamatvirzieni ir šādi:

– *zivsaimniecības attīstība atbilstoši pieejamiem zivju resursiem un ražošanas jaudām;*

– *zivju resursu potenciāla saglabāšana un attīstība;*

– *zivsaimniecības un zivrupniecības zinātnes attīstīšana;*

– *Baltijas zvejas flotes tehniskā modernizācija;*

– *zivju pārstrādes uzņēmumu modernizēšana atbilstoši Eiropas Savienības higiēnas prasībām zvejas produktu ražošanai un piedāvājumam tirgū.*

14. Mežsaimniecības attīstība. *Veicināt lauksaimniecības un mežsaimniecības tālāku integrāciju. Meža nozares ilglaicīgas attīstības stratēģijas un taktikas pamatprincipus nosaka nacionālā meža politika. Meža politikai ir jānodrošina meža un meža zemju ilgtspējīga (nenoplicinoša) un efektīva apsaimniekošana.*

15. Lauku infrastruktūras attīstīšana sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Satiksmes ministriju, pašvaldībām un citām institūcijām.